

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7758/2022
21.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић председника већа, Бисерке Живановић, Споменке Зарић, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Пешић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво – Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 430/2022 од 08.02.2022. године, у седници од 21.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 430/2022 од 08.02.2022. године, у делу којим је одбијена жалба тужене, и пресуда Основног суда у Нишу П 1442/21 од 04.06.2021. године, у делу става првог изреке којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и у ставу другом изреке, тако што се одбија као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му накнади штету за претрпљене душевне болове због умањења животне активности у износу од 300.000,00 динара са законском затезном каматом од 04.06.2021. године до исплате, и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 132.886,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Тужилац се обавезује да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 63.000,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 1442/21 од 04.06.2021. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена је обавезана да му накнади штету за претрпљене душевне болове због умањења животне активности у износу од 300.000,00 динара са законском затезном каматом од 04.06.2021. године до исплате. Преко досуђеног износа до траженог износа од 498.300,00 динара тужбени захтев је одбијен као неоснован, као и захтев за исплату законске затезне камате од 12.11.2014. године до 04.06.2021. године. Ставом другим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 132.886,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 430/2022 од 08.02.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена је првостепена пресуда.

Против другостене пресуде, заступник тужене је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и из разлога прописаних чланом 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су законски услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољене, у смислу члана 404. став 1. важећег Закона о парничном поступку – ЗПП, због потребе уједначавања судске праксе. Зато је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужене основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као војник био учесник у оружаним сукобима у Хрватској 1991. и 1992. године, у Босни и Херцеговини 1993. године и на Косову и Метохији 1999. године. Први здравствени проблеми су се код тужиоца јавили 1993. године, у виду несанице, главобоље, нервозе, али се није јављао лекару. Симптоми су се појачали током 2006. године када се обратио лекару неурологу, од кога је добио терапију. Након тога су се смењивали периоди са интензивнијим и мање интензивним тегобама, до 2011. године, када су се тегобе поново интензивирале. У 2014. години је у тужиочевој медицинској документацији први пут евидентирана дијагноза пострауматски стресни синдром, уз примену адекватне терапије. Према налазу и мишљењу вештака, код тужиоца је дошло до развоја хроничног тока болести, а с обзиром на специфичност обољења, лечење је трајан и животни процес, па се не може говорити о завршетку лечења, а умањена животна активност је код тужиоца добило коначан облик октобра 2014. године, с тим што степен умањења животне активности износи 30%. Тужба за накнаду нематеријалне штете поднета је 10.11.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепеним пресудама је усвојен тужбени захтев и тужена обавезана да тужиоцу накнади нематеријалну штету за претрпљене душевне болове због умањења животне активности у износу од 300.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом. По оцени другостепеног суда, тужиочево тегобе су тек 2014. године први пут у медицинској документацији евидентирание као пострауматски стресни синдром, када је болест испољила потпуну клиничку слику, без обзира на то што је тужилац поједине симптоме осећао и раније, па другостепени суд закључује да потраживање тужиоца није застарело у смислу члана 376. Закона о облигационим односима, и да постоји објективна одговорност тужене за насталу нематеријалну штету у смислу члана 173. ЗОО, у погледу које нема подељене одговорности у смислу члана 192. тог закона.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужене указује да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право када је тужена обавезана да тужиоцу накнади нематеријалну штету.

Према члану 376. став 1. ЗОО, потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од дана када је оштећени дознао за штету и за лице које је

штету учинило. Ставом другим је прописано да потраживање накнаде штете застарева за пет година од како је штета настала.

Тужилац је тужбом од 10.11.2015. године тражио накнаду нематеријалне штете због умањења животне активности, које је настало услед стресних догађаја којима је био изложен као војник и учесник у ратовима 1991., 1992. и 1999. године, услед чега су настале последице које се манифестују као пострауматски стресни поремећај, због кога му је животна активност умањена за 30%. Тужилац је на ратишту био закључно са 1999. годином, први здравствени проблеми су се јавили 1993. године, због којих се није јавио лекару, али због појачаних тегоба јавио се лекару неурологу 2006. године, када је добио терапију због које је имао само тренутно побољшање. Из наведеног произилази да се код тужиоца акутни облик болести манифестовао 1993. године, а да је болест прешла у хронично стање током 2006. године, па је до подношења тужбе у овој парници протекао објективни рок застарелости из члана 376. став 2. ЗОО.

С обзиром на наведено, Врховни касациони суд је преиначио обе нижестепене пресуде и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете са припадајућом законском затезном каматом.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

С обзиром да је тужена успела у спору, припадају јој одређени трошкови поступка који су били потребни ради вођења парнице, у смислу чл. 154. став 1., 154., 163. став 2. и 165. став 2. ЗПП, и то за састав два поднеска по 6.000,00 динара, за заступање на два одржана рочишта по 7.500,00 динара, за састав жалбе 18.000,00 динара и за састав ревизије 18.000,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи. Зато је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић